

PŘÍPRAVNÉ TRESTNÍ ŘÍZENÍ – NĚKTERÉ KONCEPČNÍ OTÁZKY

JAN MUSIL

1. PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ – STÁLÉ TÉMA REFORMY TRESTNÍHO ŘÍZENÍ

Právní úprava přípravného řízení vyvolává v trestněprocesní teorii živou literární diskusi již po více než sto let, a to nejen u nás, ale i v dalších zemích kontinentálního typu trestního řízení. Na počátku 20. století se do ní zapojili i čeští procesualisté, např. Zucker¹, Storch², Prušák³, Kallab⁴, v předválečném období Solnař⁵ a Kronberger⁶, v posledních desetiletích Růžek a Císařová⁷, Štěpán⁸, Šámal⁹ a též autor tohoto příspěvku¹⁰.

Neméně bohatou rozpravu k tomuto problému vedou zahraniční autoři. Ze zemí s nám příbuznou právní kulturou stojí za zmínku např. významný německý reformátor von Liszt¹¹, Rakušané Moos¹², Triffterer¹³, Fuchs¹⁴, Miklau a Szymanski¹⁵, Dearing¹⁶, Polák Waltoš¹⁷ a další.

¹ ZUCKER, A.: Ein Wort zur Aufhebung der gerichtlichen Voruntersuchung. Berlin: Guttentag, 1904.

² STORCH, F.: O povinném obhajování v řízení přípravném a o veřejném úřadu obhajovacím. Právník, 1900, s. 31, 102, 193.

³ PRUŠÁK, J.: Hájení obviněného (podezřelého) v řízení přípravném. Právník, 1899, s. 689.

⁴ KALLAB, J.: Několik poznámek o postavení soudce vyšetřujícího. Právník, 1903, s. 699.

⁵ SOLNAŘ, V.: Jaké záruky mají býti poskytnuty obviněným během přípravného řízení? Věstník Čs. společnosti pro právo trestní, XIII, 1937, č. 2, s. 21–27.

⁶ KRONBERGER, F.: K reformě trestního řízení přípravného. Knihovna věd státních a právních, č. 3, Praha 1928.

⁷ RŮŽEK, V., CÍSAŘOVÁ, D.: Vztah přípravného řízení k hlavnímu líčení. Socialistická zákonnost, XIV, 1968, s. 426–433.

⁸ ŠTĚPÁN, J.: Účel a rozsah přípravného řízení a jeho poměr k hlavnímu líčení. Právník, CVI, 1967, č. 8, s. 716–725; TÝŽ: Minulost a budoucnost evropského trestního řízení (k úvahám o rekodifikaci trestního řádu). In: MALÝ, K. V.: Právnícká fakulta Univerzity Karlovy 1348–1998. Jubilejní sborník. Praha: Právnícká fakulta UK, 1998 s. 126–142.

⁹ ŠÁMAL, P.: Základní zásady trestního řízení v demokratickém systému. 2. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1999.

¹⁰ MUSIL, J.: Reforma přípravného řízení. Acta Universitatis Carolinae – Iuridica, 1993, č. 1, s. 3–38; TÝŽ: Zvýšit efektivnost přípravného řízení. Kriminalistika, 1993, č. 2, s. 109–123; TÝŽ: Funkce přípravného řízení, profesní profil a kvalifikační příprava policejního vyšetřovatele. Kriminalistika, 1994, 1, s. 60–74.

¹¹ VON LISZT, F.: Die Reform des Strafverfahrens. Berlin: Guttentag, 1906.

¹² MOOS, R.: Zur Reform des Strafprozessrechts und des Sanktionenrechts für Bagatelldelikte. Wien, New York: Springer, 1981; MOOS, R. (ed.): Rechtsvergleichendes Seminar über die Rollenverteilung im strafprozessualen Vorverfahren. Reichersberg/Inn, 1991; MOOS, R.: Die Reform des strafprozessualen Vorverfahrens. In: SOYER, R. (Hrsg.): Strukturreform des Vorverfahrens. Wien: Verlag Österreich, 1996, s. 41 a násl.

¹³ TRIFFTERER, O.: Soll die Voruntersuchung im österreichischen Strafverfahren beibehalten, reformiert oder abgeschafft werden? In: Gedächtnisschrift für J. Rödiger. Wien, 1978, s. 349 a násl.

¹⁴ FUCHS, H.: Die Ergebnisse des Vorverfahrens als Grundlage des Strafurteils. In: Strafprozessreform. Konzepte und Orientierungen zum neuen Vorverfahren. Wien: Schriftenreihe des Bundesministeriums für Justiz. Nr. 54 (1992), s. 141–173.

¹⁵ MIKLAU, R., SZYMANSKI, W.: Strafverfahrensreform und Sicherheitsbehörden – eine Nahtstelle zwischen Justiz und Verwaltungsgesetz. In: Festschrift für Franz Pallin. Wien, 1989, s. 249–282.

Úsilí o prosazení nových koncepcí přípravného řízení se však neomezilo na literární pole, nýbrž nalezlo své reálné vyústění v legislativě a v justiční a policejní praxi. Ze zákonodárných počínů posledních desetiletí, týkajících se přípravného řízení, lze např. zmínit:

- V **Německu** při reformě trestního řízení v roce 1974 (BGBl. I, 1974, S. 3393) byla opuštěna koncepce vyšetřujícího soudce a role „*pána přípravného řízení*“ byla svěřena státnímu zástupci;
- v **Itálii** nový trestní řád z roku 1988 (Gazz. Uff., 24. 10. 1988, n. 250) zrušil institut vyšetřujícího soudce a svěřil přípravné řízení do rukou státního zástupce a policii; význam vyšetřování v celkové struktuře trestního procesu byl oslaben, přípravné řízení má proběhnout co nejrychleji a má být zbaveno zbytečného formalismu, dokazování se má provádět až v hlavním líčení;
- většina postkomunistických zemí střední a východní Evropy opustila po roce 1989 dřívější sovětský model „silného“ přípravného řízení s autonomním policejním vyšetřovatelem, přijatá řešení jsou však rozdílná. Nový **polský trestní řád** (Kodeks postępowania karnego ze 6. 6. 1997, Dz.U. Nr 89, poz. 555) svěřil vyšetřování prokurátorovi a policii. **Maďarský trestní řád** z roku 1998 (zákon Nr. XIX/1998) předpokládá poměrně silnou pozici přípravného řízení, jehož výsledky jsou dalekosáhle použitelné v hlavním líčení; vyšetřování koná státní zástupce a policie, posílena byla role soudce, který již v přípravném řízení rozhoduje o závažnějších zásazích do občanských práv¹⁸. Některé postsocialistické země se v duchu svých tradic vrátily k instituci *vyšetřujícího soudce* – např. **Slovensko** (trestní řád z listopadu 1994, Nr. 64/1994 NN), **Chorvatsko** (trestní řád ze dne 3. 10. 1997, Nr. 110/1997 NN) nebo **Gruzie** (trestní řád z 20. 2. 2000) s relativně silným přípravným řízením. Velmi podstatných změn, které zde nehodlám blíže rozebírat, doznala po roce 1989 zákonná úprava přípravného řízení v **České republice**; zmínit je třeba zejména novelizaci trestního řádu, provedenou zákonem č. 265/2001 Sb. Podobné rozsáhlé změny se v nejbližší době chystají také ve **Slovenské republice**.

V některých zemích prozatím ještě nedošlo k zásadním legislativním změnám, nicméně usilovně se pracuje na nových zákonných projektech, které by měly přivodit koncepční proměny přípravného řízení. Již více než dvě desetiletí jsou v běhu velké reformní plány v **Rakousku**, kde dosavadní model vyšetřujícího soudce má být nahrazen podle jedné verze zpracované komisí Spolkového ministerstva vnitra *policejním vyšetřováním konaným kriminální policií*¹⁹, podle druhé, novější verze, předložené Spolkovým ministerstvem justice, *tzv. kooperačním modelem* s právní dominancí

¹⁶ DEARING, A. a kol.: Kriminalpolizei und Strafprozessreform. Konzept der Arbeitsgruppe StPO-Reform des Bundesministeriums für Inneres zu einem sicherheitsbehördlichen Ermittlungsverfahren. Juristische Schriftenreihe Band 84. Wien: Verlag Österreich, 1995.

¹⁷ WALTOŠ, S.: Model postępowania przygotowawczego na tle prawnoporównawczym. Warszawa: 1968.

¹⁸ Nejde však o vyšetřujícího soudce, nýbrž o *soudce v přípravném řízení* ve smyslu německého termínu *Ermittlungsrichter* (§ 162 německého trestního řádu – StPO).

¹⁹ K tomu srov. DEARING, A. a kol., op. cit. sub 16).

státního zástupce, avšak se silným faktickým podílem bezpečnostních úřadů; role soudce v přípravném řízení má být koncipována podobně jako v Německu.²⁰ Po mnohaleté přípravě dospěl v roce 2001 do stadia ministerského návrhu také nový **švýcarský spolkový trestní řád**²¹, který by měl zrušit dosavadních 26 kantonálních trestních řádů; navrhuje se v něm odstranit institut vyšetřujícího soudce (doposud existuje ve většině kantonů) a nahradit jej šetřením policie pod vedením státního zástupce a vyšetřováním konaným samotným státním zástupcem.

Dokonce i v zemích, kde nedošlo ke změnám procesní úpravy přípravného řízení, ubírá se policejní a justiční praxe novými cestami, které značně modifikují dřívější model přípravného řízení. Tak např. ve **Francii**, která je od Napoleonova *Code d'instruction criminelle* z roku 1808 kolébkou institutu „*juge d'instruction*“, zpracovával vyšetřující soudce koncem 19. století asi 40 % trestních věcí, v 60. letech 20. století 20 % a v 90. letech již jen 8 % věcí.²²

2. FUNKCE PŘÍPRAVNÉHO ŘÍZENÍ

V české trestněprocesní literatuře i zákoněm textu se tradičně vžil termín *přípravné řízení*, kterým se má výstižně vyjádřit, že tato fáze řízení je *přípravou* pozdějšího soudního řízení. Toto vžitě označení však platí jen s jistou přibližností a je třeba ho správně interpretovat:

- Za prvé nesmí svádět k tomu, aby se funkce přípravného řízení spatřovala v detailním dokazování všech právně relevantních skutečností. K takové koncepci inklinoval např. slavný rakouský kriminalista Gross, pro něhož výsledky v přípravném řízení byly jakousi „*generální zkouškou*“ na hlavní líčení.²³ Toto pojetí vede k hypertrofii přípravného řízení a k degradaci hlavního líčení, které se mění na „pouhé divadlo“ nebo „přívěsek“ přípravného řízení, jak oprávněně kritizuje Moos.²⁴
- Za druhé se musí zohlednit ta skutečnost, že funkce přípravného řízení se nevycerpávají toliko přípravou hlavního líčení, nýbrž jsou širší.

Přípravné řízení trestní plní **čtyři funkce**: 1. vyhledávací, 2. fixační, 3. verifikační, 4. odklonnou.

Vyhledávací funkce přípravného řízení spočívá v tom, že se zde hledají *skryté informace* o spáchaných trestných činech. Samotnou povahou trestných činů je totiž dáno, že je velmi nesnadné opatřit si o nich dostatek věrohodných informací. Pachatelé jsou mimořádně silně zainteresováni na tom, aby unikli trestní odpovědnosti, a pro-

²⁰ Viz Diskussionsentwurf zur Reform des strafprozessualen Vorverfahrens (Stand: April 1998). Wien: Bundesministerium für Justiz, JMZ 578.017Ü2-II.3/1998.

²¹ Vorentwurf zu einer Schweizerischen Strafprozessordnung. Bern: Eidgenössisches Justiz- und Polizeidepartement, Bundesamt für Justiz, Juni 2001.

²² Viz *Informe o postavení a funkci vyšetřujících soudců*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1997, s. 36.

²³ GROSS, H.: Zur Frage der Voruntersuchung. Archiv für Kriminalanthropologie und Kriminalistik, 1903, sv. II, s. 191.

²⁴ MOOS, R.: Der Strafprozess im Spiegel ausländischer Verfahrensordnungen. Berlin: H. Jung, 1990, s. 53.

to páchají trestné činy utajeně a činí vše pro to, aby zanechali co nejméně stop, vzniklé stopy ničí, inscenují jiný průběh činu apod. Pachatelům nahrává také to, že následky trestného činu jsou často odhaleny až po dlouhé době po spáchání, takže přirozenými pochody část stop zanikne.

Soud sám není schopen skryté informace nalézt těmi prostředky, které má k dispozici, protože svou organizační a personální výstavbou a metodami své práce je příliš vzdálen místům a dějům, kde se skryté informace o spáchaných trestných činech nacházejí. Trestní soudce (na rozdíl od soudce ve věcech občanskoprávních) se nemůže spoléhat ani na to, že mu všechny potřebné informace předloží zainteresovaní občané, např. poškození, protože ani oni nemají vždy dostatek sil a možností k obstarání důkazů. Proto si stát, který má eminentní zájem na tom, aby trestné činy byly odhaleny a jejich pachatelé potrestáni, vytvořil mimo rámec soudní soustavy ještě další specializované orgány, které jsou organizačně, technicky a personálně vybaveny speciálně k vyhledávání důkazů pro budoucí soudní řízení. Těmito státními orgány jsou zejména policie a státní zastupitelství (příčemž oba tyto orgány plní zároveň i jiné funkce, než toliko funkce přípravného řízení).

Vyhledávání skrytých informací o trestných činech se neděje pouze v přípravném řízení, nýbrž již předtím. Tak zejména iniciativní odhalování latentních trestných činů, tj. opatřování prvních signálů o tom, že mohl být spáchán trestný čin, o němž dosud policie ani jiné státní orgány nic nevědí, se uskutečňuje nikoli v rámci přípravného řízení trestního, nýbrž již v tzv. *předprocesní policejní činnosti*, opírající se právně o zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů; ten tuto činnost nazývá *odhalování trestných činů* [§ 2 odst. 1 písm. d) cit. zák.].

I poté, kdy získané informace dostatečně odůvodňují podezření, že byl spáchán trestný čin a kdy již byly zahájeny úkony trestního řízení (§ 158 odst. 3 TrŘ) nebo dokonce sděleno obvinění určité osobě (§ 160 odst. 1 TrŘ), musí pokračovat hledání dalších důkazních pramenů v rámci přípravného řízení. Tak jsou např. hledání dalších svědci události, pátrá se po odcizených věcech, které pachatel ukryl atd. K vyhledávání těchto pramenů důkazů jsou nejlépe uzpůsobeny policejní orgány.

Fixační funkce přípravného řízení spočívá v tom, že se procesně podchytí (fixují) pomíjivé důkazy pro nastávající soudní řízení a tím se předejde jejich hrozící zkáze nebo poškození. Mezi okamžikem spáchání trestného činu a soudním řízením zpravidla uplyne delší doba, během níž může dojít k neodčinitelné ztrátě důkazní informace – např. svědek zraněný při dopravní nehodě může zemřít, daktyloskopickou stopu na místě činu mohou zničit povětrnostní vlivy apod. Je třeba také předejít tomu, aby obviněný nemohl uprchnout do ciziny, aby nezastrašoval svědky apod. K uchování důkazů a k zajištění fyzické přítomnosti osob nebo věcí slouží zejména tzv. *neodkladné a neopakovatelné úkony* (§ 160 odst. 4 TrŘ) a *zajišťovací úkony* (§ 67–88a TrŘ). Všechny tyto úkony se nejčastěji realizují již ve stadiu přípravného řízení.

Verifikační funkce přípravného řízení má zabránit tomu, aby před soud byly sta-
veny osoby, u nichž podezření ze spáchání trestného činu není dostatečně odůvodněno. Již samotné podání obžaloby a konání veřejného hlavního líčení je poměrně velmi intenzivním zásahem do občanských práv obviněného a má *difamační účinky*, např.

poškozuje dobrou pověst obviněného v zaměstnání, v bydlišti apod. Tomu je třeba zabránit tím, že se řízení včas zastaví již v přípravném řízení, jestliže je zřejmé, že podezření bylo liché nebo že důkazní nouze by beztak vedla ke zproštění obžaloby. Neveřejné přípravné řízení je v tomto smyslu k podezíraným osobám šetrnější, než by bylo soudní projednání věci. Kromě toho je tato verifikační role významná též z hlediska procesní ekonomie, protože umožňuje vyhnout se komplikovanému a nákladnému soudnímu řízení.

O **odklonné funkci** přípravného řízení se mluví až v posledních třech desetiletích, dříve tato funkce nebyla zmiňována. Jde o projev jedné z nových tendencí trestní politiky, snažící se zejména v případech málo závažné (bagatelní) kriminality vyhnout tradičnímu vyřízení věci v hlavním líčení a nahradit je jednoduššími a včasnějšími procedurami, nazývanými odklon (*diversion*). Cílem je jednak zjednodušení a urychlení řízení, tedy hledisko procesní ekonomie, jednak dosažení dalších žádoucích efektů, např. snazší urovnání konfliktu mezi pachatelem a obětí trestného činu, rychlejší odškodnění oběti, usnadnění resocializace pachatele apod.

V některých případech může být pro dosažení pozitivních účinků odklonu žádoucí, aby k meritornímu rozhodnutí došlo co nejdříve, tedy již v přípravném řízení. Náš trestní řád upravuje takovou možnost v případech *podmíněného zastavení trestního stíhání* (§ 307), a *narovnání* (§ 309), o nichž již v přípravném řízení může rozhodnout státní zástupce.

Pokud jde o pravomoc státního zástupce podmíněně zastavovat trestní stíhání a schvalovat narovnání, jsou v literatuře vyslovovány pochybnosti o tom, zda právní úprava není v rozporu s článkem 40 odst. 1 LPS, podle něhož o otázce viny může rozhodovat jedině soud.²⁵ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu novely trestního řádu z roku 1993 oponuje této námitce tím, že podmíněné zastavení trestního stíhání nelze vykládat jako rozhodnutí o vině, protože má mezitímní povahu; tento argument je ovšem sporný.

V těch zemích, které jsou silněji ovlivněny anglosaským modelem trestního řízení a *principem oportunité*, jako je např. Nizozemsko, se nad rámec obvyklých odklonů přisuzuje přípravnému řízení také významná **filtrační funkce**, umožňující vyřadit část bagatelní kriminality netrestními sankcemi (např. pokutami udělovanými policií) mimo rámec trestního řízení. Mluví se tu o tzv. *diskreční pravomoci* policie nebo státního zastupitelství.

Vidíme tedy, že v moderním trestním procesu neplní přípravné řízení toliko *přípravnou funkci*, nýbrž plní i autonomní poslání, sledující samostatně kriminálně politické cíle. Přesnější by proto bylo nemluvit o přípravném řízení, nýbrž o *před soudním stadiu* trestního řízení. Ostatně i v cizích řečech se používají odchylné termíny, např. v němčině se používá název *Vorverfahren* („předřízení“) nebo *Ermittlungsverfahren* („vyšetřovací řízení“).

Popsaný úkaz rozšiřování funkcí přípravného řízení je výrazem obecnější tendence k *diversifikaci* různých metod a postupů, kterými stát a společnost reagují na krimina-

²⁵ Viz JELÍNEK, J., SOVÁK, Z.: Trestní zákon a trestní řád. 20. vyd. Praha: Linde, 2004, s. 710.

litu. Soudní řízení již dnes není pokládáno za jediný možný způsob meritorního vyřizování trestních věcí, jak donedávna platilo v klasickém kontinentálním modelu trestního řízení. Zejména vyřizování bagatelní kriminality se zčásti přenáší i do přípravného řízení a někde i mimo rámec trestního řízení a to přesto, že v některých zemích ústavní předpisy setrvávají na tvrzení, že toliko soudy náleží rozhodovat o vině a trestu. Zdá se, že tyto ústavní floskule se postupně vzdalují realitě a lze předpokládat, že bude docházet k jejich změnám.

3. ZAČÁTEK PŘÍPRAVNÉHO ŘÍZENÍ

V některých případech předchází přípravnému řízení policejní aktivity, označované zpravidla jako *předprocesní činnost*, která není upravena trestním řádem, nýbrž policejními zákony, v našem případě zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů; ten tuto činnost nazývá *odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů* [§ 2 odst. 1 písm. d) cit. zák.]. Tato preventivní a odhalovací činnost policie má za cíl získat první signály (indikátory) o spáchaných trestných činech, které jsou prozatím skryté (latentní); někdy si klade za cíl opatřit informace o teprve *připravovaných* trestných činech a zabránit jejich spáchání. Existence latentní kriminality je nepopiratelným faktem a četné kriminologické výzkumy dosvědčují, že její četnost je značná, u některých druhů kriminality dokonce mnohonásobně převyšuje zjevnou kriminalitu. Protože jde často o velmi závažnou trestnou činnost, jejíž latence je sociálně nežádoucí, ukládá zákonodárce policii, aby i tuto část skutečné kriminality z úřední povinnosti odhalovala a opatrovala tak podklady pro budoucí trestní stíhání.

Prvotní informace (signály, indikátory) o podezření z trestné činnosti, získané buď aktivní odhalovací činností policie nebo zvenčí (např. od *informátorů* – § 23f zákona o Policii ČR) se někdy vyznačují příliš nízkým stupněm věrohodnosti a je třeba je verifikovat mimoprocesními metodami policejní práce.

Zákonná oprávnění, která policejní zákonodárství poskytuje policistům k této tzv. *předprocesní činnosti*, jsou sice rozsáhlá, zpravidla však nezasahují do občanských práv a svobod tak intenzivně, jako procesní úkony obsažené v trestním řádu. Právní reglementace této předprocesní policejní činnosti nebývá zpravidla příliš podrobná, protože terénní policejní práce je velice variabilní, je závislá na mnoha situačních okolnostech a obtížně se typizuje. Podrobněji je upravena v interních policejních předpisech.

Naproti tomu přípravné řízení je již *součástí trestního řízení* a jeho právní reglementace je obsažena v *trestním řádu*. Protože v tomto stadiu dochází k citelným *zásahům do občanských práv a svobod*, musí být jeho právní úprava dosti podrobná a musí tady být uplatněny různé kontrolní mechanismy a procesní garance ochrany lidských práv.

Proto je tak důležité, aby právní úprava co možná nejpřesněji stanovila, za jakých podmínek mohou orgány činné v trestním řízení *zahájit přípravné řízení*. Stanovit tyto podmínky je třeba i pro případ, kdy zmíněná odhalovací činnost policie nepředcházela a kdy nějaký signál obsahující podezření z trestné činnosti obdržel policejní orgán zvenčí, např. oznámením občana.

Zákonnou legitimací pro zahájení přípravného řízení je **odůvodněné podezření, že mohl být spáchán trestný čin**. Nalézt výstižné slovní vyjádření pro definování kvali-

ty tohoto podezření je dosti nesnadné, protože podezření je subjektivně prožívaná kategorie, mající různé *stupně intenzity*. Přesto by měl zákonodárce usilovat o co nejpřesnější stanovení důvodů pro zahájení přípravného řízení. Pokud by se přípravné řízení zahajovalo příliš pozdě, může docházet k porušování občanských práv a svobod, protože potírání kriminality v jeho počátečním stadiu by se dělo mimo procesně upravený rámec přípravného řízení, což by mohlo otevírat prostor pro excesy a libovůli státních orgánů. Jestliže by se naopak přípravné řízení zahajovalo příliš brzy, zvýšil by se nadměrně počet neoprávněně obviněných osob (což jim může způsobit neodčinitelné sociální a psychické poškození) a neúnosně by zatížilo kapacitu orgánů činných v trestním řízení.

Zákonná definice věcných důvodů a časových hranic pro zahájení přípravného řízení jako prvního stadia trestního řízení se v jednotlivých zemích dosti liší a ani zahraniční úpravy nebývají v tomto směru nijak dokonalé a jsou dosti vágní. Např. německé ustanovení § 160 odst. 1 StPO pokládá za počátek přípravného řízení okamžik, kdy státní zastupitelství (analogicky též policie podle § 163 StPO) *získá z oznámení nebo jinou cestou podezření o trestném činu*. Polský trestní řád v článku 303 ukládá prokurátorovi a policii zahájit vyšetřování nebo vyhledávání (śledstwo, dochodzenie), *existuje-li důvodné podezření ze spáchání trestného činu*.

Je třeba uznat, že přesné definování kvality podezření je velmi obtížné. Ke stanovení přesnějších kritérií pro určení stupně podezření, dostačujícího k zahájení přípravného řízení, musí kromě zákonodárce přispět též právní nauka, judikatura (která však v této otázce bývá velmi skoupá), dozorová a dohledová funkce státního zastupitelství a konec konců i právní tradice a zvyklosti v té které zemi.

Český trestní řád se pokouší určit onen *spodní práh podezření*, který opravňuje orgány činné v trestním řízení konat přípravné řízení podle trestního řádu, v ustanovení § 158 odst. 3. V něm se říká, že úkony trestního řízení lze zahájit tehdy, existují-li *skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin*.

Novou legální definici a celkově změněnou právní úpravu předsoudního stadia trestního řízení přinesla novela trestního řádu, uskutečněná zákonem č. 265/2001 Sb. Toto nové vymezení podstatně rozšířilo rozsah a obsah přípravného řízení oproti předchozímu stavu a stanovilo jinou časovou hranici pro jeho začátek.

Ustanovení § 12 odst. 10 TrŘ říká, že **přípravným řízením** se rozumí „úsek řízení podle tohoto zákona od sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které mu bezprostředně předcházejí, a nebyly-li tyto úkony provedeny, od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby, postoupení věci jinému orgánu nebo zastavení trestního stíhání, anebo do rozhodnutí či vzniku jiné skutečnosti, jež mají účinky zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby, zahrnující objasňování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a vyšetřování“.

Podle původního znění trestního řádu z roku 1961 začínalo přípravné řízení až okamžikem zahájení trestního stíhání (§ 12 odst. 9, § 160 tehdejšího znění TrŘ). Jednou z pozdějších novel se výslovně stanovilo, že přípravné řízení začíná buď zahájením trestního stíhání nebo provedením neodkladných nebo neopakovatelných úkonů (§ 12 odst. 10 TrŘ ve znění před novelou č. 265/2001 Sb.). Konečně úprava provedená no-

velou č. 265/2001 Sb. váže v § 12 odst. 10 TrŘ začátek přípravného řízení alternativně na jednu z těchto tří možností:

- sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení; jako věcná podmínka pro sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení je v § 158 odst. 3 TrŘ stanovena *existence skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin,*
- nebo provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, které sepsání záznamu bezprostředně předcházejí,
- nebo zahájení trestního stíhání (nebyly-li neodkladné a neopakovatelné úkony provedeny); trestní stíhání se podle § 160 odst. 1 TrŘ zahájí, jestliže zjištěné a odůvodněné skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, a je-li dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba.

V historickém vývoji lze v českém zákonodárství vyzorovat tendenci *posunovat začátek trestního řízení do stále časnější fáze* boje s kriminalitou. Nová zákonná úprava provedená novelou č. 265/2002 Sb. předřadila v § 158 odst. 1 TrŘ před přípravné řízení též aktivní činnost policejního orgánu, který je *povinen na základě vlastních poznatků, trestních oznámení i podnětů jiných osob a orgánů, na jejichž podkladě lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, učinit všechna potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností, nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a směřující ke zjištění jeho pachatele.* Tuto etapu bychom mohli označit jako **šetření** (nejde však o právní termín). Šetření podle § 158 odst. 1 je již možno označit za trestní řízení, protože jde o řízení podle trestního řádu (srov. § 12 odst. 10 věta první); šetření však není součástí přípravného řízení, nýbrž mu předchází.

Tato nová zákonná úprava je dosti komplikovaná a vyžaduje bližší vysvětlení, na něž není v tomto příspěvku dostatek místa. Omezím se zde na to, že vztah mezi různými časovými etapami celkového procesu odhalování a stíhání trestných činů vyjádřím následujícím schématem.

Důvodem, který vede zákonodárce k tomu, aby do rámce trestního řízení, resp. přípravného řízení, zahrnoval co možná nejranější stadia odhalování a vyšetřování trestných činů, je snaha podrobit činnost policie účinným kontrolním mechanismům, které zná trestněprocesní reglementace, z nichž osvědčeným a účinným prostředkem je zejména **dozor státního zástupce** (§ 174 TrŘ). Nově formulovaná ustanovení § 157 TrŘ vztahují některá tato oprávnění státního zástupce i na etapu před zahájením trestního stíhání. Tím mají být na jedné straně posíleny garance zákonnosti a ochrany občanských práv, na druhé straně má být vyvinut tlak na to, aby policejní orgány účinně a rychle prověřovaly ve smyslu zásady *oficiality* všechny podněty a oznámení o trestných činech. Oprávnění státního zástupce vyžadovat od policejních orgánů spisy, včetně spisů, v nichž nebylo zahájeno trestní řízení, má např. zabránit tomu, aby policie „nezametala pod koberec“ informace o trestných činech.

ČASOVÉ SCHEMA ODHALOVÁNÍ TRESTNÝCH ČINŮ A TRESTNÍHO ŘÍZENÍ

• Spáchání trestného činu

ODHALOVÁNÍ TR. ČINŮ

postup podle zákona o Policii ČR

- Zjištění první signál o tr. činu
(např. operativním šetřením policie,
tr. oznámením)

ŠETŘENÍ

podle § 158/1,2

- Sepsání záznamu o zahájení úkonů
trestního řízení (§ 158 odst. 3)

PROVĚŘOVÁNÍ

*postup podle §§ 158/3,
158a, 158b–158f, 159*

Ukončení prověřování:

- odložení věci § 159a/1,2,3,4
- odevzdání věci § 159a/1
- dočasné odložení § 159b

- Usnesení o zahájení tr. stíhání
(§ 160/1)

VYŠETŘOVÁNÍ

postup podle §§ 161–170

- Skončení vyšetřování (§ 166)

Ukončení:

- obžaloba § 176 násl.
- postoupení věci § 171
- zastavení tr. stíhání § 172
- podmíněné zastavení tr. st. § 307
- narovnání § 309

- Podání obžaloby

PŘEDBĚŽNÉ

PROJEDNÁNÍ OBŽALOBY

- Nařízení hlavního líčení

HLAVNÍ LÍČENÍ

- Prvoinstanční
meritorní rozhodnutí soudu

ŘÍZENÍ O ODVOLÁNÍ

- Opravný prostředek – odvolání

- Druhoinstanční rozhodnutí

- Nařízení výkonu trestu

VYKONÁVACÍ ŘÍZENÍ

- Konec výkonu trestu

PŘÍPRAVNÉ

ŘÍZENÍ

(může
začít též
provedením
neodklad.
a neopako-
vatelných
úkonů
před
sepsáním
záznamu
o zahájení
úkonů)

POSTUP
PŘED
ZAHÁJE-
NÍM
TREST-
NÍHO
STÍHÁNÍ

TRESTNÍ
STÍHÁNÍ

(ve zkráceném
přípravném
řízení
začíná až
podáním
návrhu
na potrestání
soudy)

T
R
E
S
T
N
Í
Ř
Í
Z
E
N
Í

4. PROLÍNÁNÍ PREVENTIVNÍHO A REPRESIVNÍHO ASPEKTU BOJE S KRIMINALITOU V RÁMCI PŘÍPRAVNÉHO ŘÍZENÍ

Od 60. let minulého století jsme na evropském kontinentě svědky nového jevu: Začínají se *stírat hranice mezi policejním právem a trestněprocesním právem* a dochází k úkazu, který někteří západní autoři s jistou dávkou despektu označují jako „*zpolicejnění*“ („*Verpolizeilichung*“) procesního práva.

Až do té doby byly delimitační hranice mezi policejním a procesním právem při potírání kriminality poměrně ostré: Policejní právo se mělo zabývat odvracením nebezpečí, tj. *prevencí a odvracením hrozících nebo aktuálně probíhajících trestných činů*. Naproti tomu trestněprocesní právo se mělo zabývat *represí*, tj. stíháním již spáchaných trestných činů. Sféra působnosti trestněprocesních norem měla začínat tam, kde již byla k dispozici jistá fakta, z nichž vyplývalo důvodné podezření ze spáchání deliktu – vyžadoval se tedy **vyšší stupeň pravděpodobnosti** spáchání trestného činu, který legitimizuje aplikaci razantních prostředků trestního procesu. Takto naznačená delimitace nebyla sice nikdy úplně ostrá, nicméně v minulosti nevznikaly žádné větší legislativní nebo aplikační problémy, co upravovat policejním, a co procesním právem.

Situace se však podstatně změnila vlivem rozšíření nových nebezpečných forem kriminality, zejména *organizované kriminality, terorismu a závažné hospodářské kriminality*. Ukázalo se, že odhalování a vyšetřování těchto forem kriminality pomocí „tradičních“ nástrojů trestněprocesního práva selhává. Trestní proces je ze své povahy velmi zformalizován, je pomalý a těžkopádný; díky procesním kontrolním mechanismům (účast obhájce, dozor státního zástupce, soudní ingerence), které nelze utajit, mohou zvláště nebezpeční pachatelé zničit stopy, zabránit odhalení důkazních informací, zlikvidovat či zastrašit svědky, utéci do ciziny nebo jinak paralyzovat trestní stíhání.

Naproti tomu utajované operativně pátrací a technické prostředky, příznačné pro policejní činnost a tradičně upravované policejním právem (pokud jsou vůbec právně reglementovány), se projevily jako velmi efektivní nástroj a osvědčily se při odhalování těchto druhů kriminality. Problém však byl v tom, že dřívější trestněprocesní právo neumožňovalo využít takto získané informace jako důkazy v trestním řízení.

Proto v posledních desetiletích minulého století sílí snaha poskytnout těmto zmíněným metodám silnější právní status, který by umožnil jejich důkazní využití. Děje se tak zčásti tím, že do trestních řádů jsou postupně zaváděny takové metody, jako je *skrytý agent, předstíraný převod, záměna zásilky, sledovaná zásilka, sledování osob a věcí, odposlech a záznam telekomunikačního provozu, odposlech v bytech a jiných prostorách, skryté fotografování a pořizování videonahrávek, tzv. rastrové elektronické pátrání v databázích a jiné prostředky tzv. operativní techniky*.²⁶ Aplikace těchto prostředků se někdy připouští již před zahájením trestního stíhání, dokonce již na tzv. *předpolí kriminality*, tj. již v době, kdy je trestný čin teprve připravován či plánován.

²⁶ Blíže k tomu viz MUSIL, J.: Některé prostředky trestního práva procesního a policejního práva v boji proti organizované kriminalitě v mezinárodním srovnání. Praha: Policejní akademie ČR, 1995; KARABEC, Z., MUSIL, J.: Účinnost právních prostředků proti organizovanému zločinu. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999.

Zároveň jsou však tyto prostředky připouštěny i do přípravného řízení trestního a jejich výsledky jsou důkazně využitelné i před soudem.

Tento legislativní vývoj je v právní teorii i praxi, jakož i v politické publicistice přijímán velmi kontroverzně. Mnozí kritici spatřují v tomto trendu velké nebezpečí – varují před zneužitím těchto prostředků, mluví o erozi principů právního státu, o brutalizaci trestního procesu a o symptomech policejního státu.²⁷

Naproti tomu jiní diskutující poukazují na mimořádné nebezpečí organizované kriminality a tvrdí, že bez aplikace těchto nových institutů se trestní proces neobejde.²⁸

Velmi obšírné informace o těchto vášnivých mezinárodních diskusích, reflektujících radikální přeměnu trestního procesu v souvislosti s fenoménem organizované kriminality, nalezneme v zahraniční právnícké a kriminologické literatuře.²⁹

Těž český trestní proces prošel od počátku devadesátých let 20. století stejným vývojem. Novelu trestního řádu z let 1990 a 1991 upravily poprvé v zákoně podmínky odposlechu telefonních hovorů (§ 88 TrŘ, jehož text byl později změněn), novela z roku 1995 upravila záměnu zásilky (§ 87a TrŘ). Velká novela provedená zákonem č. 265/2001 Sb. umožnila v § 88a TrŘ zjišťování údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu, použití operativně pátracích prostředků, předstíraného převodu, sledování osob a věcí a použití agenta (§ 158b až 158e TrŘ). Aplikace těchto prostředků je možná již v postupu před zahájením trestního stíhání, ve vyšetřování a dokonce i ve stadiu řízení před soudem (§ 158f TrŘ). Radikální změnu představuje ustanovení § 158b odst. 3 TrŘ, podle něhož *zvukové, obrazové a jiné záznamy získané při použití operativně pátracích prostředků způsobem odpovídajícím ustanovením tohoto zákona lze použít jako důkaz.*

Je možno konstatovat, že česká procesní úprava těchto metod vcelku odpovídá standardu, obvyklému v demokratických evropských zemích. Obsahuje značné množství kontrolních mechanismů proti zneužití, jako je předchozí souhlas soudce a dozor státního zástupce a respektuje princip subsidiarity a proporcionality těchto prostředků (je možno je použít pouze tehdy, *nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo; práva a svobody osob lze omezit jen v míře nezbytně nutné* – viz § 158b odst. 2 TrŘ). Při praktické aplikaci se prozatím nevyskytly žádné hrubé excesy nebo zneužití. Přesto se domnívám, že by bylo třeba v brzké době důkladně vyhodnotit data o aplikaci těchto prostředků a porovnat jejich četnost se srovnatelnými údaji v zahraničí. Na pováženou je zejména široký okruh trestných činů,

²⁷ Viz např. BUSCH, H.: Die Debatte um Organisierte Kriminalität in der BRD. Bürgerrechte & Polizei 39, 1992, s. 6–15; NEUMANN, U.: Zum Entwurf eines Verbrechensbekämpfungsgesetzes. Strafverteidiger, 1994, č. 5, s. 273–276; HASSEMER, W.: Warum man den „Großen Lauschangriff“ nicht führen sollte. Deutsche Richterzeitung, 1992, č. 9, s. 357–358; HASSEMER, W.: Aktuelle Perspektiven der Kriminalpolitik. Strafverteidiger, 1994, č. 6, s. 333–337; FROMMEL, M.: Zum Abbau der Bürgerrechte in der Strafprozessreform der Bundesrepublik Deutschland. Kritische Vierteljahresschrift für Gesetzgebung und Rechtswissenschaft, 1990, č. 3–4, s. 279–286.

²⁸ Např. LENHARD, K.-H.: Sind wir denn alle blind? Kriminalistik, 1991, č. 8–9, s. 506–508?; ZACHERT, H.-L.: Elektronische Überwachung der Wohnung als Mittel zur Bekämpfung Organisierter Kriminalität. Deutsche Richterzeitung, 1992, č. 9, s. 355–358.

²⁹ Z poslední doby viz zejména MILITELLO, V., ARNOLD, J., PAOLI L. (Hrsg.): Organisierte Kriminalität als transnationales Phänomen. Freiburg i. Br.: Juscrim, 2000; GROPP, W., HUBER, B. (Hrsg.): Rechtliche Initiativen gegen organisierte Kriminalität. Freiburg i. Br.: Juscrim, 2001.

u nichž je nasazení operativně pátracích prostředků možné: Ustanovení § 158b odst. 1 TrŘ připouští jejich použití v řízení *o každém úmyslném trestném činu*, což je podle mého mínění příliš benevolentní vymezení. V zahraničí je spíše obvyklé omezovat tento okruh relevantních trestných činů jen na zvlášť závažné delikty, které jsou zpravidla vyjmenovány taxativně (např. § 100a německého StPO, čl. 237 § 3 polského k.p.k.).

5. KDO MÁ BÝT „PÁNEM PŘÍPRAVNÉHO ŘÍZENÍ“?

Tento problém by vyžadoval velmi podrobnou analýzu, na niž tu není místa. Proto se omezím jen na několik stručných poznámek.

V historickém vývoji trestněprocesní legislativy figuruje v přípravném řízení řada subjektů: policejní orgán, policejní vyšetřovatel, vyšetřovatel prokuratury, vyšetřující soudce, státní zástupce (prokurátor), soud. Některé z nich se ukázaly jako neživotné nebo chybně fungující a proto po kratší či delší době zmizely. Takový osud stihl ve většině středo- a východoevropských zemích *vyšetřovatele prokuratury a policejního vyšetřovatele* – instituty příznačné pro socialistický model trestního řízení. Také dvousetletý institut *vyšetřujícího soudce* je ve světě na ústupu, jak bylo např. konstatováno na mezinárodní konferenci, konané v roce 1991 v Syrakusách.³⁰ Někteří radikální kritici dokonce soudí, že „*model vyšetřujícího soudce nikdy a nikde skutečně nefungoval*“.³¹

Naproti tomu se zdá, že se v posledních desetiletích rozšiřuje škála úkonů, které v přípravném řízení plní *soudce* (nazývaný, na rozdíl od vyšetřujícího soudce, *soudcem v přípravném řízení*). Ten na návrh státního zástupce nebo policejního orgánu provádí v přípravném řízení některé úkony, intenzivně zasahující do občanských práv (např. rozhoduje o vazbě obviněného – § 68 odst. 1 TrŘ, nařizuje domovní prohlídku – § 83 TrŘ apod.) nebo k takovým zásahům dává souhlas (např. k otevření zásilky – § 87 odst. 1 TrŘ). Novinkou posledních let je účast soudce při některých důkazních úkonech v přípravném řízení (např. v Německu tzv. *Ermittlungsrichter* – § 162 StPO; nově v českém trestním řádu účast soudce při neodkladném nebo neopakovatelném výslechu svědka a při rekognici v postupu před zahájením trestního stíhání – § 158a TrŘ). Je však nabíledni, že soudce nemůže být dominujícím činitelem přípravného řízení – jeho funkce zde je spíše kontrolní a garanční.

O dominantní roli v přípravném řízení mohou reálně usilovat dva z vyjmenovaných subjektů – buď policejní orgán nebo státní zástupce (prokurátor). V legislativě a v politických debatách se vede dlouholetý spor, který z těchto dvou subjektů má sehrát roli **pána přípravného řízení**. Každý z nich má totiž své přednosti i své nedostatky:

Státní zástupce má v konstelaci státních mocenských orgánů relativně autonomní a omezeně nezávislé postavení – někdy je označován jako polojustiční orgán.³² Výho-

³⁰ Viz REPÍK, B.: Mezinárodní konference o ochraně lidských práv při výkonu trestní spravedlnosti v postkomunistických zemích. Právo a zákonost, 1992, č. 4, s. 249.

³¹ FUCHS, H.: Die Ergebnisse des Vorverfahrens als Grundlage des Strafurteils. In: Strafprozessreform. Konzepte und Orientierungen zum neuen Vorverfahren. Wien: Schriftenreihe des Bundesministeriums für Justiz. Nr. 54 (1992), s. 155.

³² Blíže viz FENYK, J.: Veřejná žaloba. Díl I., II. Příručky Ministerstva spravedlnosti ČR. Sv. 62. Praha: Institut MS ČR pro další vzdělávání soudců a státních zástupců, 2001.

dou je také jeho právníká kvalifikace. Mezi jeho nedostatky však patří „kancelářský styl práce“, malá operativnost, nedostatek kriminalistického vzdělání a nedostatečné technické vybavení – tedy atributy, které jsou pro přípravné řízení nevyhnutelné. Naproti tomu policejní orgán všemi těmito předpoklady disponuje, avšak jeho nedostatkem je jeho začlenění do exekutivních orgánů, jeho subordinace a vázanost pokyny nadřízených. Policie je navíc v očích občanské veřejnosti zatížena negativními historickými konotacemi, zejména v těch zemích, které prošly obdobím totalitních režimů.

Tato bilanční nejednoznačnost vede k tomu, že různé modely přípravného řízení oscilují mezi dvěma krajními alternativami, kdo má být *pánem přípravného řízení* – zda státní zástupce nebo policejní orgán. Výsledkem jsou často různé kompromisy a není žádnou vzácností, že zákon sice deklaruje jednu z těchto variant, ale reálný stav je rozdílný. Tak např. německý trestní řád vychází z ideje, že pánem přípravného řízení je státní zástupce, avšak reálný stav tomu de facto neodpovídá – při zjišťování skutkového stavu má faktickou převahu policie.³³

V českém trestním procesu minulého socialistického typu se sice v zákonodárství i v nauce neustále zdůrazňovala silná dozorová pozice prokurátora, avšak faktická moc nad přípravným řízením náležela vyšetřovateli a policejnímu orgánu. Zásadní obrat nastal po přijetí novely č. 265/2001 Sb., která zrušila institut vyšetřovatele a posílila kompetence státního zástupce v přípravném řízení. Zákonodárce deklaroval otevřeně svůj záměr učinit ze státního zástupce pána přípravného řízení nejen právně, ale i fakticky.

Nad realizací tohoto cíle ovšem i nadále přetrvávají otázky: Bude státní zastupitelství za současného personálního a materiálního vybavení skutečně schopno plnit všechny zákonem předpokládané úkoly? Bude mít dostatek sil na soustavný dozor a na osobní přítomnost při úkonech přípravného řízení? Má státní zástupce reálnou šanci proniknout do značně roztržitých a netransparentních informačních databází a písemností policie?

Nemá-li se role pána přípravného řízení stát pouhou fikcí, zbývá vytvořit ještě mnoho právních, personálních, organizačních a materiálních předpokladů. Podle mého názoru není životná představa, že státní zástupce bude od zeleného stolu udílet písemné nebo telefonické pokyny, které bude v terénu plnit policejní orgán. Inspirativní je spíše idea *společných kooperujících týmů* za účasti státního zástupce, policistů a odborníků, nalézající společná řešení v osobním kontaktu, jakou propaguje např. Lagodny.³⁴ V těchto vyšetřujících týmech je možné pracovat metodou *face-to-face* (tváří v tvář), nastolit ovzduší vzájemné důvěry a odstraňovat informační a jiné bariéry. V těchto podmínkách ztratí označení *pána přípravného řízení* svůj psychologicky konfliktní aspekt a změní se v partnerský vztah, v němž obě složky – státní zástupce a policejní orgán – budou spontánně uznávat vzájemnou nenahraditelnost a svůj díl odpovědnosti za společný výsledek.

³³ LILIE, H.: Das Verhältnis von Polizei und Staatsanwaltschaft im Ermittlungsverfahren. Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft 106, 1994, č. 3, s. 640.

³⁴ LAGODNY, O.: Staatsanwaltschaft oder/und Kriminalpolizei? Österreichische Juristen-Zeitung 2000, č. 9, s. 325–331.

SOUHRN

Přípravné řízení trestní prochází v posledních desetiletích velkými proměnami, v nichž se odrážejí nové kriminálně politické koncepce. Mění se chápání role přípravného řízení, zdůrazňuje se jeho podpůrný charakter ve vztahu k soudnímu řízení a nově se mu přiznává také odklonná funkce (diversion). Autor se zabývá spornou otázkou nalezení kritéria pro rozlišení předprocesní policejní činnosti od procesního přípravného řízení. V přípravném řízení se prolíná preventivní a represivní aspekt boje s kriminalitou, což se projevuje mj. i stíráním hranic mezi policejním a trestněprocesním právem. Poslední velká novela českého trestního řádu z roku 2001 posílila postavení státního zástupce v přípravném řízení.

DAS VORVERFAHREN IM STRAFPROZESS – EINIGE KONZEPTIONSFRAGEN

Zusammenfassung

Das Vorverfahren hat in den letzten Jahrzehnten bedeutende Veränderungen erfahren, in denen sich neue kriminalpolitische Konzeptionen widerspiegeln. Die Auffassung der Rolle des Vorverfahrens ändert sich, sein Unterstützungscharakter im Bezug auf das Gerichtsverfahren wird betont und neulich wird ihm auch die neuen Funktionen zuerkannt. Der Autor beschäftigt sich mit der strittigen Frage der Bestimmung eines geeigneten Kriteriums zur Abgrenzung der vorprozessualen Polizeitätigkeit vom prozessualen Vorverfahren. Im Vorverfahren vermischen sich der Präventions- und der Repressionsaspekt der Kriminalitätsbekämpfung, was unter anderem durch fließende Grenzen zwischen Polizeirecht und Strafprozessrecht manifestiert wird. Die große Novelle der tschechischen Strafprozessordnung aus dem Jahre 2001 (Ges. Nr. 265/2001 GB1.) verstärkte die Position des Staatsanwalts im Vorverfahren.